Peqqinnissaqarfiup sullissineri il.il. pillugit Inatsisartut peqqussutaannik Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat

Matumuuna Peqqinnissaqarfiup sullissineri il.il. pillugit Inatsisartut peqqussutaat nr. 15, 6. november 1997-imeersoq, Inatsisartut peqqussutaat nr. 12, 14. november 2004-imeersup aamma Inatsisartut peqqussutaat nr. 16, 20. november 2006-imeersup malitsigisaanik allannguuteqartoq nalunaarutigineqarpoq

Kapitali 1

Siunertaq

§ 1. Peqqinnissaqarfiup suliassaasa pingaarnersaraat innuttaasut peqqissusiisa siuarsarnissaat, nappaatit nappaatinullu assingusut pinaveersaartinnissaat kiisalu inuit nappaatillit nappaatinullu assingusunik nappaatillit misissornissaat, katsorsarnissaat paarinissaallu.

Imm. 2. Suliassaminik pilersaarusiornermini peqqinnissaqarfiup anguniassavaa peqqinnissaqarfiup sullissinerinut assigiimmik periarfissaqartitsisoqarnissaa sumi najugaqarneq apeqqutaatinnagu.

Kapitali 2

Inuit pineqartut

§ 2. Inuit, nunami maani inuit nalunaarsorsimaffianni nalunaarsorsimasut nunamilu maani najugaqartut, Inatsisartut peqqussutaat manna malillugu sullinneqarnissamut pisinnaatitaapput, akeqanngitsumik akiliiillutilluuniit, malittarisassat ataani allassimasut malillugit, taamaattorli §§ 3-5 takukkit.

Imm. 2. Inuit nunami maaniikkallartut Inatsisartut peqqussutaat manna malillugu sullinneqar-nissamut pisinnaatitaapput, akeqanngitsumik akiliiillutilluunniit, malittarisassat Naalakkersuisunit aalajangersarneqarsimasut malillugit.

Imm. 3. Naalakkersuisusut pisut naapertorlugit aalajangersinnaavaat Kalaallit Nunaanni najugaqarallarneq qaammatinik arfmilinnik sivisunerusoq Kalaallit Nunaanni najugaqartutut inuit nalunaarsorsimaffianni nalunaarsorneqarsimanertut isigineqassasoq, pineqartoq nunami allami najugaqartutut inuit nalunaarsorsimaffianni nalunaarsorsimagaluarpalluunniit.

§ 3. Inuit isumaqatigiissutit atorfeqartitaanerluunniit pissutigalugit akeqanngitsumik katsor-sartinnissamut il. il. pisinnaatitaasut inatsisartut peqqussutaat manna malillugu sullinneqarnissamut

pisinnaatitaapput taamaallaat pisuni isumaqatigiissutinut atorfeqartitaanermulluunniit ilaatitaanngitsuni, taamaattorli kap. 7 takuuk.

§ 4. Sulisitsisoq inatsisit allat tunngavigalugit suliffeqarfimmi sulisorineqartut katsorsartinnissaannut paarineqarnissaannullu isumaginnittussaatitaappat sulisorisat taamaattut inatsisartut peqqussutaat manna malillugu sullinneqarsinnaatitaapput taamaallaat sullissineq sulisitsisup pisussaaffiisa avataanniippat, taamaattorli kap. 7 takuuk.

§ 5. Umiarsuaatilik pisortalluunniit oqartussaasut danskit nunalluunniit allat umiartortut pillugit inatsisaat assigisaalluunniit tunngavigalugit umiartortut napparsimanerannut atatillugu aningaasartuutinik akiliisussaatitaappata sulisorisat taamaattut inatsisartut peqqussutaat manna malillugu sullinneqarsinnaatitaapput taamaallaat sullissineq umiarsuaatillip pisortalluunniit oqartussaasut pisussaaffiisa avataanniippat, taamaattorli kap. 7 takuuk.

§ 6. Inuit immikkoortut §§ 3-5-imi taaneqartut sullinneqarneri pillugit Naalakkersuisut malit-tarisassanik erseqqinnerusunik aalajangersaassapput.

Imm. 2. Naalagaaffinnut allanut isumaqatigiissutit eqqortinneqarnissaannut pisariaqarpat Inatsisartut peqqussutaanni matumani aalajangersakkat sanioqqunneqarnissaannut Naalakkersuisut malittarisassanik aalajangersaasinnaapput.

Imm. 3. Inuit nunatta avataanut uninnganissamut, misissortinnissamut, suliaritinnissamut il. il. innersuunneqarsimasut tamatumunnga atatillugu inuit nalunaarsorsimaffianni najukkaminnik allanngortitsisariaqaraangata, inatsisartut peqqussutaat manna malillugu sullissinneqarsinnaatitaanerat pillugu Naalakkersuisut malittarisassiorsinnaapput.

Kapitali 3

Naartuneq erninerlu

§ 7. Naartimermut atatillugu najukkami peqqinnissaqarfmp akeqanngitsumik pinaveersaartit-siniarluni peqqissutsimik arnanik misissuisarnissaq kiisalu napparsimmavimmi akeqanngitsumik ernisussiorneq neqeroorutigisassavaa.

§ 8. Arnanut nunami maaniikkallartunut ernisussiorneq pillugu Naalakkersuisut malittarisassanik aalajangersaassapput.

§ 9. Najukkami peqqinnissaqarfiup naartunaveersaarutit atorneqarnissaat pillugu akeqan-ngitsumik ilitsersuinissaq neqeroorutigisassavaa.

Imm. 2. Inunnut 18-it inorlugit ukiulinnut katissimanngitsunullu imaluunniit inuttut nammi-nersorsinnaajunnaarsitaasimasunut ilitsersuinermi angajoqqaatut oqartussaassuseqartumit sinniisuutitaasumilluunniit akuerineqarsimanissaq piumasaqaataanngilaq.

Kapitali 4

Peqqissutsimik misissuineq, meeraaqqat peqqinnissakkut isumagineqarnerat aamma kapitittarneq

§ 10. Meeqqat inuusuttullu 18-it inorlugit ukiullit tamarmik akiliutitaqanngitsumik pinaveersaartitsiniutaasumik peqqissutsimik misissorneqarnissaannik neqeroorfigineqartassapput.

Imm. 2. Meeqqat suli atualinngitsut atuartussaatitaasutullu ukiullit tamarmik akiliutitaqanngitsumik peqqinnissakkut isumagineqarnermik neqeroorfigineqassapput.

Imm. 3. Peqqissutsimik misissuinerit aamma peqqinnissakkut isumaginninnerup annertussusissaat piumasaqaatillu pillugit malittarisassat Naalakkersuisut aalajangersassavaat.

§ 11. Meeqqat suli atualinngitsut akeqanngitsumik peqqinnissakkut isumagineqarnermik neqeroorfigineqassapput makkuninnga ilaqartinneqartussanik:

1) Peqqinnissaq pillugu nalinginnaasunik angajoqqaat meeqqap timikkut eqqarsartaatsikkullu ineriartornera pillugu ilitsersorneqarnerat, matumani nappaatit pinaveersaartinnissaannut paasissutissat aamma peqqissuunerup siuarsarnissaanut suliniutit.
2) Meeqqap peqqissusianut tunngasut maluginiarneqartarnissaat aamma angajoqqaanik ataasiakkaarinnilluni ilitsersuineq, matumani nakorsanut, isumaginninnermi sulisunut imaluunniit perorsaanermi sulisunut, taakku isumagisariaqagaat pillugit, atassuteqartarnissaq ilanngullugu.
3) Angajoqqaanut, meeqqamik peqqinnissakkut isumaginninnermik immikkut pisariaqartitsisunut nakorsat, perorsaasut aamalu inuit isumaginninnermi suliaqartut suleqatigalugit immikkut ittumik ilitsersuineq ikiuinerlu.

§ 12. Meeqqat atuartut tamarmik akeqanngitsumik peqqinnissakkut isumaginninnermik neqeroorfigineqartassapput makkuninnga ilaqartinneqartunik:

1) Meeqqanut, angajoqqaanut aammalu atuarfimmi sulisunut nappaatit pinaveersaatinnissaannut aamma peqqissuunerup siuarsarnissaanut nalinginnaasumik suliniuteqarneq, matumani napparnaveersaartitsineq eqqiluisaarnerlu pillugit paasisitsiniaaneq.
2) Meeqqap peqqissusianut tunngasut maluginiarneqartarnissaat aamma angajoqqaat ataasiakkaarlugit ilitsersorneqarnerat, matumani nakorsanut, isumaginninnermi sulisunut imaluunniit perorsaanermi sulisunut, taakku isumagisariaqagaat pillugit, atassute
qartarnissaq ilanngullugu.
3) Angajoqqaanut, meeqqamik peqqinnissakkut isumaginninnermik immikkut pisariaqartitsisunut nakorsat, perorsaasut aammalu inuit isumaginninnermi suliaqartut suleqatigalugit immikkut ittumik ilitsersuineq ikiuinerlu.

§ 13. Meeqqat inuusuttullu 18-it inorlugit ukiullit tamarmik Naalakkersuisut malittarisassiaat erseqqinnerusut malillugit nappaatinut akiuussutissaliiniarluni kapitinnissamik neqeroorfigineqartassapput.

Kapitali 5

Katsorsaaneq il.il.

§ 14. Inuit inatsisartut peqqussutaat manna malillugu sullissinernut pisinnaatitaasut pissutsit ajornartinngikkaangassuk, makkununnga pisinnaatitaapput:

1) Pinaveersaartitsiniutaasumik peqqissuseq pillugu misissortinnermut.
2) Nakorsamit katsorsarneqarnermut, matumani pisariaqarpat nakorsamit immikkut ilinniarsimasumit katsorsarneqarnermut.
3) Napparsimmavimmi uninngatinneqarnermut.
4) Nappaatinik pinaveersaartitsiniarluni sullinneqarnissamut.
5) Meeraaqqat peqqinnissakkut isumagineqarnerat aammalu napparsimmavimmi imaluunniit angerlarsimaffimmi napparsimasunik peqqissaaneq.
6) Nakorsaatissanut allagartalerneqarnikkut aatsaat pineqarsinnaasunut, matumani aamma nakorsaatinut allagartalerneqanngikkaluarluni pineqarsinnaasunut, malittarisassa Naalakkersuisunit erseqqinnerusumik aalajangersaavigineqarsimasut malillugit.
7) Nappaatinut akiuussutissaliiniarluni kapitinnernut Naalakkersuisunit erseqqinnerusumik malittarisassiarineqarsimasut malillugit.
8) Atortorissaarutinut, timimi avatinik atorluarsinnaanngitsunik amigaataasunilluunniit taarsiisunut, qerattaqqusiissutinut imaluunniit iluarsiissutinut.
9) Timip sungiusarneqarneranut, nakorsartinnermut imaluunniit napparsimmavimmi katsorsartinnermut ilagitillugu.
10) Allagartalertinnernut, malittarisassat Naalakkersuisunit erseqqinnerusumik aalajangersarneqarsimasut malillugit.

Kapitali 6

Kigutileritinneq

§ 15. Meeqqanut, atualersimanngitsunut atuartussaatitaanennillu nalaani ukioqartunut, kiguti-leritinneq akeqanngitsumik neqeroorutigineqassaaq. Peqqinnissaqarfik kigutileritinnissamut neqerooruteqartassaaq ataani taaneqartunut naleqqussakkanik
1) Meeqqat atualersimanngitsut
2) Meeqqat atuartut
3) Inuusuttut
4) Allat

Imm. 2. Imm. 1 naapertorlugu peqqinnissaqarfiup kigutileritinnissamik neqeroorutaanut maleruagassat erseqqinnerusut Naalakkersuisut aalajangersassavaat.

§ 16. Inunnik nunatsinnut nuussimasunik kigutinik paarsinerlunnerup kinguneranik kigutiluttunik imaluunniit suliarineqanngitsunik kigutilinnik pisariaqavissumik kigutilerinerup saniatigut suliaqarnissaq kigutit nakorsaata itigartitsissutigisinnaavaa.

§ 17. Peqqinnissaqarfiup kigutileritinnissamik neqeroorutai najukkami peqqinnissaqarfimmi, inuup najugaqarfimmisut nalunaarsorneqarfigisimasaani taamaallaat atuupput. Taamaattoq inuk kinaluunniit najugaqarfigigallakkamini pisarialimmik kigutileritikkallarnissaminut pisinnaatitaavoq.

§ 18. Kalaallit Nunaata avataaniitilluni kigutileritinneq peqqinnissaqarfiup susassarinngilaa. Immikkut ittumik pisoqartillugu Kalaallit Nunaata avataani kigutileritinnissamut pisinnaatitaaffiit pillugit

maleruagassanik Naalakkersuisut aalajangersaasinnaapput.

Kapitali 7

Napparsimasunik angallassineq

§ 19. Inuit, nunami maani inuit nalunaarsorsimaffiannut nalunaarsimasut maanilu najugallit kiisalu inuit aattuunnartumik kinguaassiuutitigulluunniit nappaateqarnertik pissutigalugu katsorsartittut nakorsap peqqusineratigut nunaqarfimmit imaluunniit najukkamit allamit ukioq naallugu najugarineqartumit illoqarfimmi najukkami peqqinnissaqarfiup napparsimmavianut aamma najukkami peqqinnissaqarfiup napparsimmavianit Dronning Ingridip Napparsimmavissuanut kiisalu nunap avataani napparsimmavimmut katsorsaavimmulluunnit allamut akeqanngitsumik angallanneqarnissamut pisinnaatitaapput.

Imm. 2. Imm. 1 naapertorlugu angalanermi najukkani peqqinnissaqarfimmit innersuunneqartuni nalinginnaasumik nerisaqarnermut unnuinermullu aningaasartuutit pisariaqartut peqqinnissaqarfmp akilertarpai.

§ 20. Inuit nunami maaniikkallartut nunaqarfimmit imaluunniit najukkamit allamit ukioq naallugu najugarineqartumit illoqarfimmi najukkami peqqinnissaqarfiup napparsimmavianut aamma najukkami peqqinnissaqarfiup napparsimmavianit Dronning Ingridip Napparsimmavissuanut kiisalu nunap avataani napparsimmavimmut katsorsaavimmulluunniit allamut angallanneqarsinnaanerat pillugu maleruagassanik erseqqinnerusunik Naalakkersuisut aalajangersaassapput.

§ 21. Peqqinnissaqarfiup kigutileritinnermut atatillugu angallassinermut imaluunniit unin-nganermut aningaasartuutit akilertassanngilai.

Imm. 2. Katsorsartariaqarasuakkamik, nappaatinut aarlerinartunut sanilliunneqarsinnaasumik, kigutilerisoqartariaqartillugu § 19-imi § 20-milu oqaatigineqartutut annertutigisumik angallassi-sitsisoqartassaaq.

Kapitali 8

Najukkami peqqinnissaqarfiup avataani misissorneqarnissamut suliaritinnissamullu innersuunneqarneq

§ 22. Naalakkersuisut Tulleriissaarinermut ataatsimiititaliamik pilersitsissapput inuit najukkami peqqinnissaqarfiup avataani misissorneqarnissaannut suliaritinnissaannullu innersuussisartussamik. Suliassani inunnut ataasiakkaanut tunngasuni Tulleriissaarinermut ataatsimiititaliap aalajangiineri allaffissornikkut oqartussaasunut allanut ingerlateqqinneqarsinnaanngillat.

Imm. 2. Tulleriissaarinermut ataatsimiititaliap Dronning Ingridip Napparsimmavissuani nakorsaanerit innersuussisartut suliassani tamanut tunngasuunngitsuni aalajangiisinnaanissaannut piginnaatissinnaavaat.

Imm. 3. Tulleriissaarinermut ataatsimiititaliap inuttalersugaanera, ilaasortassanik toqqaasarneq, aalajangiinissamut piginnaatitaaffii suliassaalu pillugit malittarisassat Naalakkersuisut aalaj-angersassavaat.

Imm. 4. Inuit imm. 1 malillugu innersuunneqarsimasut sullissinernut sunut pisinnaatitaanersut pillugu malittarisassat Naalakkersuisut aalajangersassavaat.

§ 23. Kalaallit Nunaata avataanut misissortikkiartortitsisarneq suliarititsiartortarnerlu taamaallaat pisinnaapput napparsimmavissuarnut Naalakkersuisut Kalaallit Nunaanniit napparsimasunik tigusisarnissamik isumaqatigiissuteqarfigisimasaannut.

Imm. 2. Kalaallit Nunaata avataani napparsimmavissuit atorneqarnissaat pillugu malittarisassanik erseqqinnerusunik Naalakkersuisut aalajangersaassapput.

Kapitali 9

Peqqinnissaqarfiup sullissinerinut akiliuteqartarneq

§ 24. Malittarisassat matuma siuliani aalajangersarneqartut tunngavigalugit akeqanngitsumik sullissisoqarsinnaatinnagu, Naalakkersuisut akiliuteqartitsisarneq pillugu malittarisassanik aalajangersaasinnaapput.

§ 25. Pisuni Inatsisartut peqqussutaatigut matumuuna aalajangersaavigineqarsimanngitsuni atortussanik, iluaqusersuutinik, peqqissaanermi atortussanik kiisalu sullissinernik allanik akiliisitsilluni tunisinissamik Naalakkersuisut isumaqatigiissuteqarsinnaapput.

Imm. 2. Napparsimasimasunut naammassineqartumik katsorsartissimasunut paaqqutarinniffissatut inissat pillugit ataasiakkaartunik ataatsimoorussanillu isumaqatigiissuteqarnermi atugassarititaasut kiisalu atortussanik, peqqissaanermi atortussanik, iluaqusersuutinik sullissinernillu allanik tunisinermi atugassarititaasut pillugit isumaqatigiissuteqarnissamut malittarisassanik Naalakkersuisut aalajangersaasinnaapput.

Kapitali 10

Ilisimatusarneq

§ 26. Naalakkersuisut peqqinnissakkut ilisimatusarnernut inuiaqatigiinnut kalaallinut pingaaruteqartunuttapiissuteqarsinnaapput.

Imm. 2. Peqqinnissakkut ilisimatusarnernut tapiissuteqartarneq pillugu malittarisassanik Naalakkersuisut aalaj angersaassapput.

Kapitali 11

Naammagittaalliorsinnaaneq

§ 27. Inatsisartut peqqussutaat manna naapertorlugu kinaluunniit suliap qanoq naammassineqarnissaanut immikkut annertuumik soqutigisaqartoq naammagittaalliorsinnaatitaavoq.

§ 28. Peqqinnissaqarfimmi sulisuusut suliaannut tunngatillugu naammagittaalliuutit Peqqin-nissaqarfiup Napparsimasut Sullinneqarneranni Naammagittaalliuuteqartarfîanut tunniunneqassapput, Peqqinnissaqarfiup Qitiusumik Aqunneqarnera pillugu inatsit naapertorlugu.

§ 29. Naammagittaalliuutit, § 28-misut peqqinnissaqarfimmi sulisuusut suliaannut tunnganngitsut, Peqqinnissamut Pisortaqarfimmut tunniunneqartassapput, taamaattorli § 22, imm. 1 takuuk.

Imm. 2. Naammagittaalliuut kingusinnerpaamik tunniunneqassaaq ullormit aalajangiinerup nalunaarutigineraniit sapaatit akunneri sisamat qaangiutsinnagit. Naammagittaalliuut allagan-ngorlugu Peqqinnissamut Pisortaqarfimmut tunniunneqassaaq.

Imm. 3. Peqqinnissamut Pisortaqarfiup aalajangiinera allaffissornikkut oqartussaasunut allanut ingerlateqqinneqarsinnaanngilaq.

Kapitali 12

Atulernera

§ 30. Inatsisartut peqqussutaat una 1. december 1997 atulerpoq.

Imm. 2. Peqatigitillugu Peqqinnissaqarfiup sullissineri il.il. pillugit Inatsisartut peqqussutaat nr. 8, 30. oktober 1992-imeersoq atorunnaarsinneqarpoq.

Imm. 3. Malittarisassat Inatsisartut peqqussutaat imm. 2-mi taaneqartoq tunngavigalugu aalajangersarneqarsimasut atuutiinnassapput peqqussut manna allalluunniit tunngavigalugit taarserneqarnissamik atorunnaarsinneqarnissamilluunniit tungaannut.

Inatsisartut peqqussutaat nr. 12, 14. november 2004-meersoq (Peqqissaaneq pillungu malittarisassanik aalajangersaasinnaanermut Naalakkersuisunut piginnaatitsissut)[i] atuutsitsilernissamut aalajangersagaq una imaraa:

§ 2

Inatsisartut peqqussutaat 1. februar 2005 atuutilerpoq.

Inatsisartut peqqussutaat nr. 16, 20. november 2006-meersoq (Sullissinernut il.il peqqinnissaqarfiup akiliisitsisinnaaneranut inatsisitigut tunngavissaq ersarissoq)[ii] atuutsitsilernissamut aalajangersagaq una imaraa:

§ 2

Inatsisartut peqqussutaat atuutilerpoq 1. januar 2007.

Peqqissutsimut Naalakkersuisoqarfik, ulloq 20. September 2023

Nike Berthelsen (atsior.)
Naalakkersuisoqarfimmi pisortaq

/ Hans Erik Dahl (atsior.)

[i] Inatsimmut allannguut § 10-mut tunngavoq.

[ii] Inatsimmut allannguut § 24-mut aamma § 25-mut tunngavoq.

Namminersorlutik Oqartussat
Imaneq 4
3900 Nuuk
E-mail: nsninatsit@nanoq.gl

Linkit iluaqutaasussat

Kalaallit Nunaanni inatsisinut nalunaarutit
Namminersorlutik Oqartussat inatsisinut toqqorsiviat
Naalakkersuisut